

POROZUMENIE SYMPTÓMOM A SPRÁVANIU V DÔSLEDKU TRAUMY

Obvyklé symptómy traumy	A. Porozumenie založené na znalosti traumy	B. Tradičné chápanie
- nočné pomočovanie, enuréza - enkopréza	⇒ regresia vo vývoji ⇒ oneskorený či zastavený vývin	hnev, snaha kontrolovať okolie
- nočné mory - nočné desy	⇒ v spánku sa necíti bezpečne	vyžadovanie pozornosti
- hromadenie jedla alebo vecí - krádeže - klamstvá	⇒ deprivácia; nezrelosť ⇒ vývojová nezrelosť spôsobená zanedbávaním ⇒ strach z trestu	zlé správanie, sebeckosť, genetická podmienenosť
- nepozornosť - denné snenie - impulzivita - roztekanosť, roztržitosť	⇒ prehnaná ostražitosť, nadmerná, úzkostná „bdelosť“ ⇒ úzkosť ⇒ disociácie	ADHD, genetická podmienenosť, temperament ovplyvnený etnickou príslušnosťou

Obvyklé správanie v dôsledku traumy	A. Porozumenie založené na znalosti traumy	B. Tradičné chápanie
- odmieta sa prispôbiť	⇒ strach, obavy, depresia	vzdor, odpor, temperament ovplyvnený etn. príslušnosťou
- vyzývavý (provokujúci?), neposlušný voči autoritám	⇒ strach, úzkosť	odpor, opozícia
- agresivita	⇒ desy, v správaní prevažujú reakcie typu „útek alebo únik“	nepriateľstvo, genetická podmienenosť
- zneužívanie návykových látok	⇒ neschopnosť sebaregulácie (upokojenia)	nezdržanlivosť
- problémy s učením - neschopnosť premyslieť veci dopredu alebo odhadnúť následky činov	⇒ prehnaná ostražitosť, nadmerná, úzkostná „bdelosť“ ⇒ úzkosť ⇒ disociácie	nedostatok motivácie, genetická podmienenosť, temperament ovplyvnený etnickou príslušnosťou
- psychosomatické problémy a bolesti	⇒ strach, úzkosť	„problémista“, upútavanie pozornosti

Tradičné chápanie (B) symptómov / príznakov **vedie k trestaniu** takého správania - takáto stratégia vo výchove vychádza z predpokladu, že sa deti učia prostredníctvom odmeny a trestu a chápu príčinu a následok. **Trestanie** príznakov, ktoré vznikli ako dôsledok traumy, **spôsobuje vzdialenosť medzi dieťaťom a jeho opatrovateľom** (dieťa sa cíti opakovane opustené v ťažkej situácii) **a spôsobuje vážne ťažkosti dospelým i deťom vo výchove! Trestanie znemožňuje liečbu traumatických zranení a brzdí znižovanie príznakov / symptómov.**

TRESTANIE – VZDIALENOSŤ / NEDÔVERA – NEMOŽNOSŤ LIEČBY TRAUMY = VÝCHOVNÉ ŤAŽKOSTI

Naopak **prístup založený na porozumení traume (A) reaguje citlivou výchovou a láskyplnou starostlivosťou / opaterou.** Takáto stratégia vychádza z predpokladu, že deti v samej podstate chcú dospelých (opatrovateľov) potešiť a snažia sa o to najlepšie ako môžu. **Starostlivosť o dieťa založená na porozumení príznakom traumy, buduje most medzi dieťaťom a opatrovateľom** (dieťa sa cíti milované a zachránené a to je základ jeho dôvery v dospelého). **Most medzi dieťaťom a dospelým dáva možnosť na liečbu traumatických zranení a postupné znižovanie následkov – príznakov / symptómov.**

POROZUMENIE TRAUME – BLÍZKOSŤ / DÔVERA – LIEČBA TRAUMY = ÚSPECHY VO VÝCHOVE